Rozmowa o rynku pomp ciepła

z Pawłem Lachmanem, prezesem Polskiej Organizacji Rozwoju Technologii Pomp Ciepła

Jakie są Pana zdaniem przyczyny tak dużego wzrostu zainteresowania klientów zakupem pomp ciepła w 2017 w porównaniu do 2016 roku? Czy dużą rolę odegrały tu programy wsparcia wymiany kotłów na paliwa stałe m.in. na pompy ciepła?

Myślę, że wpływ istniejących programów wsparcia na sprzedaż pomp ciepła jest ograniczony, bo dotyczy tylko istniejących budynków i najczęściej związany jest ze sprzedażą pomp ciepła do ciepłej wody użytkowej. Po przeprowadzeniu wielu rozmów sądzę, że obecnie występuje pięć głównych przyczyn wzrostu rynku pomp ciepła w Polsce. Pierwszą jest coraz bardzie widoczny w ostatnich latach wzrost zaufania i akceptacja technologii pomp ciepła przez klientów. Drugą równie istotną przyczyną jest wzrost świadomości ekologicznej dotyczący zanieczyszczenia powietrza przez kotły na paliwa stałe, co przekłada się na coraz większe zainteresowanie montażem pomp ciepła zarówno w nowych, jak i istniejących budynkach. Jako kolejną przyczynę wskazałbym widoczny wzrost konkurencji w segmencie rynku powietrznych pomp ciepła. Widać, że wielu producentów postawiło na te technologie, jako rozwiązania przyszłości i prowadzi w tym zakresie aktywne działania rynkowe, szkolenia i różne promocje. Po czwarte: widać też wzmocnienie tendencji budowy coraz mniejszych domów jednorodzinnych, bez piwnic i kotłowni, gdzie nie ma miejsce na kotły na paliwo stałe czy pomieszczenia na opał. I po piąte: najszybciej rośnie w Polsce udział rynkowy pomp ciepła o średnim i niskim poziomie cen. Liczona kompleksowo inwestycja w pompę ciepła jest już w wielu przypadkach porównywalna do inwestycji w kocioł gazowy lub na biomasę (ujmując wszystkie elementy np. przyłącze gazu, komin, pomieszczenie kotłowni czy miejsce na opał).

W najbliższych kilku latach wzmocnią się inne przyczyny wzrostu: walka z niską emisją, współpraca pomp ciepła z fotowoltaiką w nowych budynkach i wpływ zapisów Warunków Technicznych (WT 2017 i WT 2021) na budowę nowych budynków z zastosowaniem pomp ciepła.

Jak producenci postrzegają przyszłość pomp ciepła? Czy pompa ciepła ma szansę zastąpić kocioł gazowy i jak szybko może to nastąpić?

Myślę, że obecnie już nie rozmawiamy o szansach, ale wręcz o pewności. Takie zapowiedzi zmian płyną powszechnie od większości producentów urządzeń grzewczych, szczególnie od tych największych. Pozostaje pytanie: kiedy to się może stać?

Jeżeli chcemy globalnie zredukować emisję dwutlenku węgla na świecie o ponad 85% do 2050 roku, to masowe przejście na pompy ciepła musi nastąpić w ciągu 10-15 lat. I takie są obecnie przewidywania w wielu europejskich krajach takich, jak: Francja, Niemcy, Austria, Szwajcaria, Włochy czy Wielka Brytania oraz kraje skandynawskie.

Już w tej chwili pompa ciepła (do ogrzewania) montowana jest w co ósmym nowo budowanym budynku jednorodzinnym w Polsce. W najbliższych 3 latach możliwy jest wzrost tego udziału do 20-25%. A biorąc pod uwagę nasze największe wyzwanie cywilizacyjne – walkę z niską emisją zanieczyszczeń powietrza w Polsce – jestem przekonany, że w najbliższych latach pompy ciepła będą mocno wspierane przez decydentów w Polsce. Inne powody to fakt korzystania z OZE, że cała energia pobierana przez pompy ciepła jest na miejscu w Polsce oraz że są one w pełni przygotowane na przyszłą dekarbonizację sektora ogrzewnictwa i ciepłownictwa.

Dużą rolę w rozwoju pomp ciepła, szczególnie w segmencie nowych budynków będzie odgrywać wzrost zastosowania fotowoltaiki i ciągła obniżka kosztów produkcji. Już dzisiaj (dzięki systemowi upustu) można wybudować atrakcyjny inwestycyjnie budynek plus-energetyczny, który pozwoli na obniżenie kosztów eksploatacyjnych ogrzewania, ciepłej wody, chłodzenia czy kosztów energii prawie do zera.

Czy sądzi Pan, że nowe zasady związane z dyrektywą f-gazową i wymaganiami odpowiedniej certyfikacji instalatorów mogą stać się czynnikiem hamującym sprzedaż pomp ciepła?

To prawda, wprowadzone przepisy mogą przez chwilę osłabić tempo wzrostu rynku pomp ciepła powietrznych typu split. W przypadku montażu urządzeń niehermetycznych występuje konieczność posiadania uprawnień f-gazowych zarówno personalnych, jak i przez firmę. Przepisy f-gazowe wprowadzają konieczność corocznych przeglądów w przypadku urządzeń niehermetycznych przy ekwiwalencie CO_2 pow. 5 ton czynnika chłodniczego i pow. 10 ton w urządzeniach hermetycznych. Drugą uciążliwością jest konieczność rejestracji przez klientów urządzenia o ekwiwalencie pow. 5 ton czynnika chłodniczego w centralnym rejestrze operatorów.

Wierzę w to, że zarówno firmy wykonawcze, jak i producenci i importerzy pomp ciepła szybko dostosują się do nowych przepisów f-gazowych.

Producenci urządzeń typu split w krótkim czasie będą w stanie zapewnić własny serwis f-gazowy do wykonywania linii freonowej. Widać też szybkie zmiany w podejściu do f-gazów w firmach instalacyjnych – coraz więcej osób i firm ma certyfikaty f-gazowe. Zaostrzenie przepisów f-gazowych spowoduje zmiany konstrukcyjne związane ze stosowaniem f-gazów o niższym wskaźniku GWP oraz powszechnym stosowaniu czynników chłodniczych niebędących f-gazami np. propanu w powietrznych pompach ciepła typu monoblok. Myślę, że zmiany dostosowawcze będą szybsze niż teraz sądzimy, a rynek szybko upora się z nowymi przepisami.

Dlaczego warto przyjść na konferencję PORT PC „Standardy jutra w technice grzewczej" na targach Instalacje 2018?

Konferencja prowadzona będzie przez czołowych specjalistów branży pomp ciepła i równoważenia hydraulicznego. W ramach konferencji przedstawione zostaną nowe wytyczne branżowe PORT PC cz. 7 i cz. 8, skierowane do instalatorów i projektantów instalacji grzewczych i chłodzących. W dniu konferencji wydane zostaną wytyczne w zakresie instalacji i doboru pomp ciepła oraz oddzielnie w kwestii równoważenia hydraulicznego. Wytyczne PORT PC cz. 7 to pierwsze w Polsce i zarazem drugie w Europie kompleksowe wytyczne dot. projektowania i doboru pomp ciepła wraz z instalacją. Materiał opiera się o najnowsze niemieckie wytyczne VDI 4645 wydane w marcu 2018 roku. Ich zadaniem jest pomoc w doborze i projektowaniu systemów grzewczych z pompami ciepła w budynkach jedno- i wielorodzinnych. Zapewniają wsparcie we wszystkich niezbędnych krokach od wstępnej analizy, tworzenia koncepcji, aż do szczegółowego projektowania. W trakcie konferencji pokażemy też szereg narzędzi wspierających projektowanie i dobór pomp ciepła. Gorąco zapraszam Czytelników Instalreportera na konferencję PORT PC w dniu 24 kwietnia i jestem przekonany, że nikt się nie zawiedzie.